

DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE
KANSEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - voorontwerp van decreet tot wijziging van het
Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 22
december 2017 over het lokaal bestuur, wat betreft de
beëindiging van de hoedanigheid van het statutaire personeelslid
- **Tweede principiële goedkeuring**

Samenvatting

Dit voorontwerp van decreet wijzigt het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur met het oog op een gelijkschakeling van de ontslagregeling van contractuele en statutaire personeelsleden tewerkgesteld bij lokale en provinciale besturen. Deze gelijkschakeling wordt bekomen door titel I, hoofdstuk IV van de Arbeidsovereenkomstenwet van 3 juli 1978 van overeenkomstige toepassing te verklaren op statutaire personeelsleden. Dit zorgt ervoor dat contractanten en statutairen op basis van dezelfde gronden en modaliteiten ontslagen kunnen worden.

Daarnaast worden de arbeidsrechtbanken en -hoven bevoegd gemaakt om geschillen die voortvloeien uit de beëindiging van de statutaire hoedanigheid te behandelen. Zo wordt eenzelfde rechtsbescherming geboden aan contractuele en statutaire personeelsleden bij een dienstbeëindiging.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK

STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Kanselarij en Bestuur

Beleidsveld: Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid

Beleidsdoelstelling: Het Regeerakkoord 2019-2024 stelt: *“We werken de verschillen tussen de statutaire en contractuele personeelsleden verder weg. Voor de lokale besturen werken we voor de statutaire ambtenaren een ontslagregeling uit die dezelfde is als de ontslagregeling uit de arbeidsovereenkomstenwet”.*

Daarnaast stelt de Beleidsnota Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid 2019-2024 het volgende: “2.4 OD We maken een nieuwe minimale rechtspositieregeling die lokale besturen toelaat een modern personeelsbeleid te voeren. (...) We moderniseren de ‘rechtspositieregeling’ voor het overheidspersoneel met het oog op het efficiënt inzetten van personeel in de lokale besturen, maar ook met het oog op mobiliteit van personeel in en tussen overheidsniveaus en de private sector. Hierbij laten we de lokale autonomie zoveel mogelijk spelen.

We werken de verschillen tussen de statutaire en contractuele personeelsleden verder weg. Voor de lokale besturen werken we voor de statutaire ambtenaren een ontslagregeling uit die dezelfde is als de ontslagregeling uit de arbeidsovereenkomstenwet.”.

Dit voorliggende voorontwerp van decreet geeft hieraan uitvoering

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Wetgevingstechnisch- en taaladvies

Het bijgaande voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2022/174 van 12 mei 2022.

Eerste principiële goedkeuring

Het bijgevoegde voorontwerp van decreet is een eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 20 mei 2022 (VR 2022 2005 DOC.0564-1, VR 2022 2005 DOC.0564-2 en VR 2022 2005 DOC.0564-3).

Adviezen VVSG en VVP

De Vereniging voor Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP) hebben advies uitgebracht over het voorontwerp van decreet (zie memorie van toelichting).

Onderhandelingen met de eerste afdeling van het comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten, onderafdeling Vlaams Gewest en Vlaamse Gemeenschap

De onderhandelingen over het bijgevoegde voorontwerp van decreet in het comité C1, onderafdeling Vlaams Gewest en Vlaamse Gemeenschap, werden op 29 juni 2022 en 14 oktober 2022 gevoerd, met een protocol 2022/13 tot gevolg.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

De laatste jaren doen lokale besturen steeds meer beroep op contractuele personeelsleden omdat deze regelgeving beter aansluit op de veranderende noden en gewenste flexibiliteit die zij nodig achten. Deze groei aan contractuele personeelsleden zorgt voor een daling van het aantal statutaire personeelsleden. Er zijn anderzijds wel nog steeds lokale en provinciale besturen die er bewust voor opteren om bepaalde functies statutair in te vullen. Daarom is het aangewezen om bepaalde aspecten van het statuut aan te passen en te moderniseren zodat lokale en provinciale besturen hun personeelsleden, ongeacht de tewerkstellingsvorm, op voet van gelijkheid kunnen behandelen. Dit noopt tot regelgeving die in meer gelijkschakeling voorziet tussen contractanten en statutairen.

De Vlaamse decreetgever wenst hieraan tegemoet te komen door de ontslagregeling van contractuele en statutaire personeelsleden op elkaar af te stemmen. Het ontslag vormt momenteel een verschilpunt tussen de contractuele en statutaire tewerkstelling. In het Regeerakkoord 2019-2024 gaf de Vlaamse Regering deze intentie ook uitdrukkelijk aan.

Het voorliggend voorontwerp van decreet wijzigt het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur. Dit voorontwerp van decreet beoogt een

gelijkschakeling te bekomen van de ontslagregeling voor statutaire en contractuele personeelsleden bij de lokale en provinciale besturen. Hiertoe worden de huidige bepalingen rond de beëindiging van het statutaire dienstverband, die vervat zitten in het Provinciedecreet en het decreet over het lokaal bestuur, gewijzigd. In de nieuwe artikelen wordt titel I, hoofdstuk IV van de Arbeidsovereenkomstenwet van 3 juli 1978 van overeenkomstige toepassing verklaard ten aanzien van de beëindiging van de hoedanigheid van statutaire personeelsleden. Dit zal ervoor zorgen dat contractanten en statutairen volgens eenzelfde ontslagstelsel en op grond van dezelfde ontslaggronden ontslagen kunnen worden. Daarnaast worden de arbeidsrechtbanken en -hoven bevoegd verklaard voor het behandelen van geschillen omtrent de beëindiging van de hoedanigheid van het statutaire personeelslid zodat dezelfde rechtsbescherming wordt geboden aan contractanten en statutairen aangezien eenzelfde ontslagstelsel van toepassing wordt.

Geen wijzigingen aan het principiële goedgekeurde besluit ten gevolge van de onderhandelingen in Comité C1

Op 29 juni 2022 (afsprakenkader) en 14 oktober 2022 (beëindiging) vonden de onderhandelingen plaats met de vakorganisaties over het voorontwerp van decreet in de onderafdeling 'Vlaams Gewest en Vlaamse Gemeenschap' van de eerste afdeling van het comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten. Die onderhandelingen werden afgesloten met een protocol van niet-akkoord.

Als gevolg van die onderhandelingen werd de tekst van het voorontwerp van decreet niet gewijzigd aangezien er geen consensus kon worden bereikt tussen alle partijen.

Op 26 oktober 2022 werd van de voorvergadering van het Comité C1, onderafdeling 'Vlaams Gewest en Vlaamse Gemeenschap' een **eindverslag 2022/13** afgesloten, met bijhorende bijlagen, waarbij de volgende standpunten werden ingenomen:

- De betrokken **werkgeversorganisaties** VVSG en Zorgnet-Icuro gaan akkoord met het voorgestelde voorontwerp van decreet. De werkgeversorganisatie VVP gaat niet akkoord met het voorgestelde voorontwerp van decreet;
- Voor het standpunt van de drie **vakorganisaties**: zie het protocol van niet-akkoord hierna.

Op 26 oktober 2022 sloten de onderhandelingspartners in het Comité C1, onderafdeling 'Vlaams Gewest en Vlaamse Gemeenschap' **protocol 2022/13 van niet-akkoord**, met bijhorende bijlagen, af ter afsluiting van de onderhandelingen die op 29 juni 2022 en 14 oktober 2022 gevoerd werden over het voorontwerp van decreet.

Hierbij werden de volgende algemene opmerkingen, samengevat, geformuleerd (voor de gehele standpunten: zie bijlagen bij protocol 2022/13):

- De vakorganisaties menen dat er geen sprake kan zijn van onderhandelingen.
- De VSOA en het ACOD vinden dat zij niet of laattijdig alle nodige documentatie hebben ontvangen in de onderhandeling.
- De vakorganisaties menen dat de Arbeidsovereenkomstenwet niet van overeenkomstige toepassing kan worden verklaard op de statutaire personeelsleden in het voorliggende voorontwerp van decreet door het ontbreken van een arbeidsovereenkomst als fundamenteel constitutief element om onder het toepassingsgebied van deze wet te kunnen vallen. De rechtspositie van een statutair personeelslid kan eenzijdig gewijzigd worden en de vaste benoeming is de juridische bescherming voor het statutaire personeelslid tegen de veranderlijkheid van zijn dienstbetrekking. Er wordt aldus eenzelfde ontslagregeling toegepast op totaal verschillende situaties.
- Het ACOD oordeelt dat de bescherming tegen politieke willekeur wordt ondermijnd. Voor een gelijkwaardigheid tussen statutairen en contractanten pleit het ACOD voor een betere bescherming tegen ontslag voor contractanten.

- Het ACV OD en de VSOA geven aan dat het begrip 'noodwendigheden voor de werking van het bestuur' te vaag is en ruimte laat voor interpretatie, met name gaat het enkel om collectieve noodwendigheden zoals reorganisatie of ook over individuele maatregelen.
- Het ACV OD haalt aan dat er nog rechtsonzekerheid bestaat omtrent de motiverings- en hoorplicht.
- Het ACV OD en het ACOD menen dat er sprake is van een bevoegdheidsoverschrijding en dat de Vlaamse overheid niet bevoegd is inzake het ontslagrecht en de uitbreiding van de bevoegdheid van de arbeidsgerechten omwille van de grondwettelijke bevoegdheidsverdeling. Het ACOD geeft aan dat een decreet niet de bevoegdheid van de Raad van State kan doorschuiven naar de arbeidsgerechten. Het ACOD meent dat de beoogde regeling niet beschouwd kan worden als zijnde noodzakelijk voor de uitoefening van de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest. Bijkomend hierbij is dat, wanneer de Vlaamse Regering gebruik zou maken van de leer van de aanvullende impliciete bevoegdheden, er bezwaarlijk kan worden gesteld dat de impact hiervan slechts marginaal is. Het VSOA geeft aan dat de Vlaamse overheid in feite, door de Arbeidsovereenkomstenwet van toepassing te maken op statutaire personeelsleden, de federale overheid terug bevoegd maakt voor de statutaire personeelsleden. Dit laatste vereist volgens hen een wijziging of minstens een aanvulling van de bevoegdheidsverdeling in de Grondwet en de BWHI.
- Het ACV OD en de VSOA zijn niet akkoord met het schrappen van het ontslag van ambtswege als tuchtmaatregel want zo wordt de tuchtoverheid een graduele sanctiemogelijkheid ontnomen. Het ACOD meent dat dit leidt tot een nieuwe vorm van interne discriminatie doordat de Beroepscommissie voor Tuchtzaken soms bevoegd zal zijn en in andere gevallen niet.
- De vakorganisaties stellen vragen bij de toetsing van de voorliggende regeling aan de grondwettelijke standstill-verplichting en het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor een artikelsgewijze toelichting wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het bijgaande voorontwerp van decreet.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Toelichting

Het bijgaande voorontwerp van decreet heeft geen budgettaire impact voor de Vlaamse Overheid.

Inspectie van Financiën

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 12 mei 2022.

B. ESR-TOETS

Het voorliggend voorontwerp van decreet heeft geen ESR-impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorliggend voorontwerp van decreet heeft geen weerslag op het personeelsbestand en het personeelsbudget van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het bijgaande voorontwerp van decreet heeft volgende weerslag op lokale en provinciale besturen:

- personeel: er is geen bijkomende inzet van het in dienst zijnde personeel nodig, noch is een eventuele noodzakelijke werving van extra personeel vereist;
- werkingsuitgaven: het voorontwerp van decreet heeft geen mogelijke weerslag op de lopende uitgaven van de lokale besturen;
- investeringen en schulden: er zijn geen investeringen verbonden aan de uitvoering van het voorontwerp van decreet;
- ontvangsten: er worden geen bijkomende financiële middelen aan de lokale en provinciale besturen ter beschikking gesteld.

Conclusie: De voorgestelde wijziging zal geen weerslag hebben op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Het voorontwerp van decreet wordt na de tweede principiële goedkeuring voor advies voorgelegd aan de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen. Na verwerking van het advies van de Raad van State zal het voorontwerp van decreet geagendeerd worden voor definitieve goedkeuring.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet tot wijziging van het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur, wat betreft de beëindiging van de hoedanigheid van het statutaire personeelslid, en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen te gelasten over het voormelde voorontwerp van decreet het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen

Bart SOMERS

Bijlagen:

- het principieel goed te keuren voorontwerp van decreet;
- de bijhorende memorie van toelichting;
- het protocol 2022/13 van de eerste afdeling van het comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten, onderafdeling Vlaams Gewest en Vlaamse Gemeenschap;
- het eindverslag 2022/13 van de eerste afdeling van het comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten, onderafdeling Vlaams Gewest en Vlaamse Gemeenschap;
- het advies van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten;
- het advies van de Vereniging van de Vlaamse Provincies.